

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση

C-191/19 – 1

Υπόθεση C-191/19

Αίτηση προδικαστικής απόφασης

Ημερομηνία κατάθεσης:

27 Φεβρουαρίου 2019

Αιτούν δικαστήριο:

Landgericht Frankfurt am Main (Γερμανία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

20 Φεβρουαρίου 2019

Ενάγουσα και εκκαλούσα:

ΟΙ

Εναγομένη και εφεσίβλητη:

Air Nostrum Lineas Aereas del Mediterraneo SA

Landgericht Frankfurt am Main (πρωτοδικείο Φρανκφούρτης επί του Μάιν, Γερμανία)

24ο τμήμα αστικών διαφορών

[παραλειπόμενα]

Διάταξη

Στη δίκη

ΟΙ [παραλειπόμενα]

Ενάγουσα και Εκκαλούσα:

[παραλειπόμενα]

κατά

Air Nostrum Lineas Aereas del Mediterraneo SA, [παραλειπόμενα] Βαλένθια, Ισπανία,

Εναγομένη και εφεσίβλητη

[παραλειπόμενα]

το 24ο τμήμα αστικών διαφορών του Landgericht Frankfurt am Main (πρωτοδικείου Φρανκφούρτης επί του Μάιν) [παραλειπόμενα] κατόπιν της προφορικής συζήτησης της 27.11.2018 εξέδωσε την ακόλουθη διάταξη:

I. Ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης υποβάλλονται τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα για την ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 3, του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', περίπτωση iii, και του άρθρου 7, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 του [σελ. 2 του πρωτοτύπου] Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 295/91:

1. Συνιστά η αλλαγή της κράτησης και μεταφορά σε επόμενη πτήση, παρά τη θέλησή του, ενός εμφανιζόμενου στο αεροδρόμιο προς διεκπεραίωση των διατυπώσεων για την επιβίβασή του επιβάτη, ο οποίος διαθέτει επιβεβαιωμένη κράτηση για συγκεκριμένη πτήση, άρνηση επιβίβασης κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004, εάν η πτήση την οποία αφορά η επιβεβαιωμένη κράτηση του επιβάτη πραγματοποιηθεί;

2. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα: πρέπει η διάταξη του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', περίπτωση iii, του κανονισμού 261/2004 να εφαρμόζεται αναλογικά σε περιπτώσεις άρνησης επιβίβασης κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού;

II. Η έκκλητη δίκη αναστέλλεται. [σελ. 3 του πρωτοτύπου]

Σκεπτικό

Η ενάγουσα διέθετε επιβεβαιωμένες κρατήσεις στην εναγομένη για την πτήση IB 8505 της 3ης Οκτωβρίου 2015 από Χερέθ, Ισπανία (προγραμματισθείσα ώρα αναχώρησης: 13:35) προς Μαδρίτη (προγραμματισθείσα ώρα άφιξης: 14:45), και την πτήση ανταπόκρισης AB 5325 της 3ης Οκτωβρίου 2015 από Μαδρίτη (προγραμματισθείσα ώρα αναχώρησης: 20:00) προς Φρανκφούρτη (προγραμματισθείσα ώρα άφιξης: 22:40), οι οποίες αμφότερες επρόκειτο να εκτελεστούν από αυτήν.

Μετά από αλλαγή της κράτησης, η ενάγουσα μεταφέρθηκε από την πτήση IB 8505 στην πτήση IB 8507. Η πτήση IB 8507 αναχώρησε από Χέρεθ στις 17:55 και προσγειώθηκε στη Μαδρίτη στις 19:05. Η πτήση ανταπόκρισης AB 5325 πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με το πρόγραμμα στις 20:00, οπότε η ενάγουσα αφίχθη στη Φρανκφούρτη χωρίς καθυστέρηση και μάλιστα δέκα λεπτά νωρίτερα από την προγραμματισμένη ώρα.

Μετά από μερική παραίτηση ως προς το ποσό των 200 ευρώ, η ενάγουσα ζήτησε τελικά σε πρώτο βαθμό ενώπιον του Ειρηνοδικείου την καταβολή αποζημίωσης ποσού 400 ευρώ επί τη βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004.

Το ειρηνοδικείο απέρριψε την αγωγή διότι η ενάγουσα αφίχθη στον τελικό προορισμό της εντός του προβλεπόμενου στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', περίπτωση iii, του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 χρονικού πλαισίου.

Κατά της απόφασεως αυτής βάλλει η έφεση της ενάγουσας, η οποία εξακολουθεί να ζητεί την καταβολή των 200 ευρώ. Η ενάγουσα φρονεί κατ' ουσίαν ότι επί τη βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 δικαιούται αποζημίωση ποσού 200 ευρώ λόγω άρνησης επιβίβασης. Δεν μπορούν να ισχύσουν περιορισμοί αυτής της αξίωσης, όπως ισχύουν σε περιπτώσεις ματαίωσης κατά το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', περίπτωση iii, του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004.

Η απόφαση του αιτούντος δευτεροβάθμιου δικαστηρίου εξαρτάται από την απάντηση των προδικαστικών ερωτημάτων από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σε αυτό το πλαίσιο, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο εκτιμά κατ' αρχάς ότι αξιώσεις αποζημίωσης είναι νοητές μόνον εφόσον συντρέχει εν προκειμένω περίπτωση άρνησης επιβίβασης συνεπεία αλλαγής κράτησης και μεταφοράς σε άλλη πτήση. Και αυτό γιατί η ματαίωση – ως μοναδική άλλη δυνατή ανωμαλία παροχής κατά τον κανονισμό (ΕΚ) 261/2004 – δεν συντρέχει εξ αντικειμένου, καθόσον η πτήση στην οποία θα έπρεπε να επιβιβαστεί η ενάγουσα (IB 8505) τελικά όντως πραγματοποιήθηκε και η προγραμματισθείσα πτήση δεν ματαιώθηκε ολοσχερώς. Στη δε περίπτωση αυτή θα αποκλείονταν αξιώσεις αποζημίωσης [σελ. 4 του πρωτοτύπου] εξαιτίας άμεσης εφαρμογής του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', περίπτωση iii, του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004.

Σε αυτό αναφέρεται το πρώτο προδικαστικό ερώτημα. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο εκτιμά ότι υπάρχουν ισχυρά επιχειρήματα υπέρ του ότι η αλλαγή της κράτησης ενός επιβάτη και η μεταφορά του σε άλλη πτήση παρά τη θέλησή του εμπίπτει στο άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 όταν η αρχική πτήση πραγματοποιήθηκε. Ειδάλλως υπάρχει κίνδυνος καταστρατήγησης των εννόμων συνεπειών του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 από πραγματικό αερομεταφορέα διαμέσου της αλλαγής της κράτησης ενός επιβάτη και της μεταφοράς του σε θέση επόμενης πτήσης, ώστε παρέχεται σε αυτόν κατ' αυτόν τον τρόπο εξουσία διάθεσης επί αξιώσεων του επιβάτη, η οποία δεν θα ήταν συμβατή με τους σκοπούς του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 (πρωτίστως την

προστασία των επιβατών). Τούτο ανταποκρίνεται εξάλλου στην κρατούσα θέση της γερμανικής νομολογίας και θεωρίας [παραλειπόμενα].

Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, κρίσιμο για την απόφαση του αιτούντος δικαστηρίου είναι το εάν η διάταξη του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', περίπτωση iii, του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 πρέπει να εφαρμόζεται αναλογικά σε περιπτώσεις άρνησης επιβίβασης κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004. Και αυτό γιατί συντρέχουν οι προϋποθέσεις του πραγματικού του. Σε αυτό αναφέρεται το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα.

Το Bundesgerichtshof (ομοσπονδιακό ακυρωτικό δικαστήριο, Γερμανία) επιφυλάχθηκε έως τώρα ρητώς σχετικά με το ερώτημα αυτό [παραλειπόμενα].

Κατά την άποψη του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου υπάρχουν ισχυρά επιχειρήματα υπέρ μιας αντίστοιχης αναλογικής εφαρμογής, τα οποία προκύπτουν κυρίως από το πνεύμα και τον σκοπό τόσο της αξίωσης αποζημίωσης κατ' άρθρον 7 όσο και του αποκλεισμού της ευθύνης κατ' άρθρον 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004.

Η αξίωση αποζημίωσης θα πρέπει κατά κύριο λόγο να απαλύνει κατά τρόπο ενιαίο την αναστάτωση και την ταλαιπωρία εξαιτίας της απώλειας χρόνου και των επελθουσών ζημιών λόγω των οποίων θεμελιώνεται συγκεκριμένη, προβλεφθείσα στον κανονισμό ανωμαλία παροχής. Υπό το πρίσμα τούτο, ο ρυθμιστικός σκοπός του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 θα πρέπει να νοηθεί υπό την έννοια ότι ο ευρωπαίος νομοθέτης θεώρησε ότι στις περιπτώσεις που ρυθμίζονται στη διάταξη αυτή δεν προκαλείται αναστάτωση και ταλαιπωρία στον επιβάτη για τις οποίες θα απαιτείτο ικανοποίηση μέσω [σελ. 5 του πρωτοτύπου] ενιαίας αξίωσης αποζημίωσης. Το γεγονός ότι παρ' όλα αυτά στις περιπτώσεις αυτές ενοχλείται (περιορισμένα) ένας επιβάτης, επειδή η απαιτηθείσα από τον πραγματικό αερομεταφορέα δύναμη της επιβεβαιωμένης κράτησης μεταφορά δεν έλαβε χώρα σύμφωνα με την κράτηση, πρέπει να γίνει ανεκτό από τον επιβάτη άνευ αποζημιώσεως. Το ότι βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 δεν παρέχεται κατ' αυτόν τον τρόπο σε επιβάτη που έχει ενοχληθεί (περιορισμένα) καμία χρηματική αποζημίωση, δεν δημιουργεί επιφυλάξεις από άποψη προστασίας του καταναλωτή εν γένει και προστασίας των επιβατών ειδικότερα. Και αυτό γιατί ο κανονισμός ρυθμίζει μόνο τα ελάχιστα δικαιώματα των επιβατών.

Αυτός ο συνδυασμός μεταξύ του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', και του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε περιπτώσεις άρνησης επιβίβασης. Ειδικότερα, από τη σκοπιά ενός επιβάτη δεν έχει καμία ουσιαστική διαφορά εάν η παράλειψη επιβίβασης οφείλεται σε άρνηση επιβίβασης ή ματαίωση. Σε αμφοτέρες τις περιπτώσεις, η προκληθείσα ενόχληση προς τον επιβάτη συνίσταται στο ότι η επιβίβασή του δεν έγινε σύμφωνα με την κράτηση. Τούτο καθίσταται σαφές επίσης από το ότι ο διαχωρισμός μεταξύ άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης αφορά μόνο το εάν η επίμαχη πτήση τελικά

πραγματοποιείται ή αν ο σχετικός προγραμματισμός ματαιώνεται ολοσχερώς. Το κατά πόσον όμως υπάρχει άρνηση επιβίβασης κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 έναντι μεμονωμένου επιβάτη ενώ η προγραμματισθείσα πτήση κατά τα λοιπά διατηρείται ή υπάρχει παράλειψη επιβίβασης κατά την έννοια του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 έναντι μεμονωμένου επιβάτη διότι η προγραμματισθείσα πτήση παραλείπεται δεν επηρεάζει το είδος και τον βαθμό της εκ του λόγου αυτού προκληθείσας στον επιβάτη αυτό αναστάτωσης και ταλαιπωρίας.

Η ως άνω άποψη επιβεβαιώνεται ενδεχομένως από το γεγονός ότι αυτού του είδους η αναστάτωση και ταλαιπωρία του επιβάτη προκαλείται αμέσως όταν του καθίσταται σαφές ότι δεν πρόκειται να μεταφερθεί σύμφωνα με την κράτηση. Συχνά μπορεί ο επιβάτης να πληροφορηθεί εκ των υστέρων μόνον αν αυτή η παράλειψη επιβίβασης συνιστά άρνηση επιβίβασης ή ματαίωση. Και αυτό γιατί το κατά πόσον η παράλειψη επιβίβασης του λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο μιας ματαιωθείσας από τον αερομεταφορέα προγραμματισθείσας πτήσης δεν θα είναι εύκολα αντιληπτό από τον επιβάτη σε περίπτωση πρόκλησης τέτοιων ενοχλήσεων.

Η αναλογική εφαρμογή δεν θα μπορούσε άλλωστε να αποκλειστεί με το επιχείρημα ότι η επιδίκαση ενός ποσού αποζημίωσης σε περιπτώσεις άρνησης επιβίβασης θα πρέπει να έχει τουλάχιστον [σελ. 6 του πρωτοτύπου] κάποια στοιχεία τιμωρητικού χαρακτήρα. Και αυτό γιατί η αξίωση αποζημίωσης δεν αφορά αποζημίωση ποινικού χαρακτήρα (punitive damages).

[παραλειπόμενα]

Φρανκφούρτη επί του Μάιν, 20 Φεβρουαρίου 2019

[παραλειπόμενα]